

శ్రీః  
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః  
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

చోలసింహపురం దోడ్డయాచార్య కృతం  
॥ శ్రీ వేదాంతదేశికవైభవప్రకాశికా స్తోత్రం ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

## ॥ శ్రీ వేదాంతదేశికవైభవప్రకాశికా స్తోత్రం ॥

వాధూలశ్రీనివాసార్య తనయం వినయోజ్జ్వలం ।  
ప్రజ్ఞానిధిం ప్రపద్యేఽహం శ్రీనివాస మహాగురుం ॥

శ్రీనివాసమహాచార్య ప్రాప్తవేదాంతసంపదం ।  
లక్ష్మణార్య దయాపాత్రం శ్రీనివాసగురుం భజే ॥

కవివాదిశిరోరత్నం కల్యాణగుణభూషణం ।  
విశ్వామిత్రాన్వయాభీందుం వేదాంతగురుమాశ్రయే ॥ 1 ॥

వేంకటేశస్య సంకల్పాత్ విశ్వామిత్రకులాంబుధౌ ।  
ఘంటాఽవతీర్ణా యన్మూర్త్యా తం దేశికవరం భజే ॥ 2 ॥

కాంచ్యాం నభస్యశ్రోణాయాం అనంతార్యగురోస్సుతః ।  
జాతో యో జనభాగ్యేన శ్రీమంతం తమహం భజే ॥ 3 ॥

జాతకర్మాదికం సర్వం పితా యస్యాకరోద్ గురోః ।  
తం వేంకటేశమనిశం తోతారంబాసుతం భజే ॥ 4 ॥

అస్మాకం భవసంచార శాంతయే విబుధాధిపః ।  
పద్భ్యాం చచార యో భూమ్యాం తం వందే వేంకటాధిపం ॥ 5 ॥

తృతీయాబ్దే గురోర్యస్య చూడాకర్మాకరోత్పితా ।  
పుండరీకాక్షపాత్రం తం పురుషశ్రేష్ఠమాశ్రయే ॥ 6 ॥

అక్షరాణి తతస్సర్వాణ్యాచార్యాద్ గురురగ్రహీత్ ।  
యస్తం వేంకటనాథార్యం వందే మతిమతాం వరం ॥ 7 ॥

అనంతార్యగురుర్యస్య పితానంతగుణోజ్జ్వలః |  
బ్రహ్మోపదేశమకరోత్ తం భజే బ్రాహ్మణోత్తమం || 8 ||

మాతులాదఖిలామ్నాయాన్ మతిమానగ్రహీచ్ఛ యః |  
పునరుచ్ఛారణాపేక్షారహితం తం గురుం భజే || 9 ||

శుద్ధాం కన్యాం శుభాచారాం తుల్యలక్షణ సంయుతాం |  
ఉపయేమే విధానేన యో గురుస్తం భజామ్యహం || 10 ||

మీమాంసా తర్కశబ్దాది శాస్త్రాణ్యపి చ మాతులాత్ |  
అవాప వింశత్యబ్దే యః తం విద్యానిధిమాశ్రయే || 11 ||

ఆశ్రేయరామానుజ దేశికేంద్రాత్  
అవాప్య వేదాంతయుగం పునర్యః |  
మంత్రంచ గారుత్మతమాప తస్మాత్  
తమాశ్రయే వేంకటదేశికేంద్రం || 12 ||

కాంచ్యా వినిష్క్రమ్య తతో మహాత్మా  
సంప్రాప్య నాగేంద్రపురం గురుర్యః |  
ధ్యాయన్ గరుత్మంతమువాస తస్మిన్  
తం వేదచూడాగురుమాశ్రయామః || 13 ||

ప్రీతేన సమ్యక్ గరుడేన తేన  
యస్యోపదిష్టో హయవక్త్రమంత్రః |  
తం భక్తివైరాగ్యగుణోపపన్నం  
శ్రీమంతమీడే శ్రుతిశేఖరార్యం || 14 ||

యస్త్యైషధాద్రౌ నృహరేస్సమీపే  
ధ్యాయన్ హయగ్రీవపదాబ్జమంత్రః |

ఆహ్లాదశీతాంబువిలోచనోఽభూత్  
ఆమ్నాయచూడాగురుమాశ్రయే తం || 15 ||

స్థిత్యా పురో యస్య గురోః స్వవక్త  
లాలాసుధాం వాజిముఖః ప్రసన్నః |  
విశ్రాణయామాస విబోధహేతుం  
తం వేదచూడార్యమహం ప్రపద్యే || 16 ||

హయాననస్తోత్రమథాభిరామం  
పక్షింద్రపంచాశతమప్యపూర్వాం |  
ముదా వితేనే విదుషాం వరో యః  
తం వేంకటార్యం సతతం స్మరామి || 17 ||

అథాచ్యుతస్య స్తుతిమద్భుతార్థాం  
పంచాశతం దేవపతేశ్చ దివ్యాం |  
తదాజ్ఞయా యోఽకృత సూరివర్యః  
తం వేంకటాధీశమహం ప్రపద్యే || 18 ||

త్రిరత్నగాథాం నవరత్నమాలాం  
విచిత్రదోళావిషయాంచ గాథాం |  
చకార యః కందుకముఖ్యగాథాం  
తమాశ్రయే తత్త్వవిదగ్రగణ్యం || 19 ||

చక్రే గురుర్యో ఘటికాఖ్యగాథాం  
గాథాం కుబేరాక్షి వినోదనార్థాం |  
గాథాంచ రమ్యాం పరిహాసయోగ్యాం  
తం భావయే సర్వకలాసు దక్షం || 20 ||

తత్రైవ చక్రే పరపక్షభంగం  
 రమ్యం విచిత్రం రఘువీరగద్యం ।  
 స్తోత్రం చ యో గోపపతేరవోచత్  
 తం వేంకటేశం శరణం ప్రపద్యే ॥ 21 ॥

నాగేంద్రపుర్యాం స్వయమేవ ఖాత్వా  
 ప్రహిం ప్రశస్తాం తదభిజ్ఞమాన్యః ।  
 యస్సర్వతంత్రేషు ధురంధరత్వం  
 ప్రఖ్యాపయామాస గురుం తమీడే ॥ 22 ॥

తస్మాద్ గురుర్గోపపురీమవాప్య  
 దేహళ్యధీశం సుభగైర్వచోభిః ।  
 స్తుత్వా చ కాంచీం ప్రవివేశ యస్తం  
 వందేయ వాదిద్విరదౌఘసింహం ॥ 23 ॥

క్రమేణ దేవం కమలాసహాయం  
 ప్రణమ్య చాగత్య గురుః స్వగేహం ।  
 వరాం వితేనే వరదస్తుతిం యః  
 విభావయే వేదశిరోగురుం తం ॥ 24 ॥

శ్రీచిహ్నమాలాం శరణాగతేర్యః  
 గాథాం శుభాం ద్వాదశనామగాథాం ।  
 దినే విధేయామపి వైష్ణవానాం  
 చర్యాం వితేనే శరణం భజే తం ॥ 25 ॥

హస్తిగిరివైభవం యో గాథారూపార్థపంచకం రమ్యం ।  
 వేంకటనాథాచార్యో వ్యతనుత తమహం విభావయే నిత్యం ॥ 26 ॥

శుభాం గభీరాం స్తుతిమష్టబాహోః  
 యథోక్తకారిస్తుతిమప్యదారాం ।  
 కామాసికామర్త్యహరేః స్తుతించ  
 చక్రే గురుర్యస్తమహం ప్రపద్యే ॥ 27 ॥

దీపప్రకాశస్తుతి దీపభాసా  
 దూరీకృతో యేన హృదంధకారః ।  
 అస్మాకమామ్నాయశిరోగురుం తం  
 ఆదిత్యవర్ణం భజతాం మనో మే ॥ 28 ॥

సమరపుంగవసంస్తుతిమద్భుతాం  
 అకృత యో భువి వేంకటదేశికః ।  
 శమదమాదిగుణైకవిభూషణం  
 కవిమృగేంద్రగురుం కలయామి తం ॥ 29 ॥

హేతిరాజవిషయాం స్తుతిం వ్యధాత్  
 తస్య హేతివిషయాం స్తుతించ యః ।  
 సాధుబృంద వినుతం తమాశ్రయే  
 వేదమాళియుగదేశికోత్తమం ॥ 30 ॥

కాలే గురుః ప్రణిపతన్ కరిశైలనాథం  
 కాంచీపురే సుఖమువాస కవీడితో యః ।  
 సద్భ్యః సదా ప్రకటయన్ సకలార్థజాతం  
 తం వేంకటేశగురువర్యమహం ప్రపద్యే ॥ 31 ॥

నిష్కమ్య కాంచీనగరాత్ కదాచిత్  
 శిష్యైః శుభాచారయుతైః సుధీభిః ।  
 శ్రీవేంకటక్ష్మాభృతమాప యస్తం  
 సేవే త్రయీశేఖరదేశికేంద్రం ॥ 32 ॥

స్నాత్వా సమ్యక్ సహ బుధవరైః స్వామినః పుష్కరిణ్యాం  
 ధృత్వా వస్త్రద్వయమథ వరానూర్ధ్వపుండ్రాన్ దధానః |  
 శ్రీశం దేవం వృషగిరిపతిం ప్రాణమద్యో వినీతః  
 త్రయ్యంతార్యం కవికరిఘటా పంచవక్త్రం భజేఽహం || 33 ||

పాదాదికేశం ప్రణిపత్య సమ్యక్  
 శ్రీవేంకటేశం శ్రితపారిజాతం |  
 ప్రీతేన దేవేన కృపాకటాక్షైః  
 కటాక్షితో యస్తమహం భజామి || 34 ||

శ్రేయో జనానాముపపాదయిష్యన్  
 శ్రీవేంకటాధీశ దయాస్తుతిం యః |  
 దివ్యాం దయావారినిధిర్వితేనే  
 తం వేంకటేశం ప్రణమామ్యభీక్షం || 35 ||

తత్ర స్థితానాం విదుషాం హితార్థాన్  
 ఉపాదిశద్యః కవివాదిసింహాః |  
 తం ఖ్యాతిపూజావిముఖం దయాళుం  
 త్రయీశిరోదేశికవర్యమీదే || 36 ||

స్థానాని విష్ణోస్తత జెత్తరాణి  
 గత్వా గురుర్యః ప్రణిపత్య సమ్యక్ |  
 తత్రత్యసత్త్వస్థజనాన్ సమీక్ష్య  
 తేషాం హితార్థానవదత్తమీదే || 37 ||

రమ్యాణ్యయోధ్యా ప్రభృతీని విష్ణోః  
 స్థానాని కాంచ్యా న సమాని భూమ్యాం |  
 ఇత్యుచ్చరన్ యః పునరేవ కాంచీం  
 భేజే భజే తం పరవాదిసింహం || 38 ||

కవితార్కికకేసరిణా కాంచ్యాం వసతా కుదృష్టిసన్యాసీ |  
వాదే వినిర్జితోఽభూత్ యేన తమీదే త్రయీశిరస్సూరిం || 39 ||

ద్రోహం చిక్రీర్షురస్మై మహోదరత్వప్రదం పపౌ సోంభః |  
తజ్ఞో గురురపి విదధే స్తంభేచ్ఛిద్రం యథా స్రవేదంభః || 40 ||

సమ్యక్ శ్రుత్వా వైభవం తస్య సూరేః  
సత్కారార్థం పత్రికాం ప్రీతియుక్తః |  
విద్యారణ్యః ప్రేషయామాస యస్మై  
త్రయ్యంతార్యం సంతతం భావయే తం || 41 ||

సిలం కిమిత్యాదిముఖాన్ గురుర్యః  
శ్లోకాన్ శుభాన్ ప్రేషయతి స్మ తస్మై |  
ధనే విరక్తం తృణతుల్యభూపం  
త్రయ్యంతసూరిం శరణం ప్రపద్యే || 42 ||

విద్యారణ్యో వివిధం వేంకటసూరేర్విశోధ్య వైరాగ్యం |  
యం విష్ణోరవతారం మేనే సేవే తమాగమాంతగురుం || 43 ||

శ్రీరంగేందోః శాసనం సూరివర్యైః  
యస్మై శీఘ్రం ప్రేషితం వాదిరోధే |  
తస్మై భక్తిం కుర్వతే యే నరాస్తాన్  
ధన్యాన్ సేవే సంస్తువే చింతయామి || 44 ||

రంగపతిశాసనం యో ధృత్వా శిరసా తదైవ గురువర్యః |  
రంగం ప్రతి ప్రతస్థే రమ్యగుణం తం నిరంతరం సేవే || 45 ||

శ్రీరంగమాసాద్య తతః సురమ్యం  
కవేరజాయామవగాహ్య సమ్యక్ |

దధౌ గురుర్యో వసనం మనోజ్ఞం  
దివ్యోర్ధ్వపుండ్రానపి తం భజామి || 46 ||

సేవాక్రమేణ ప్రణిపత్య దేవం  
శ్రీరంగనాథం కమలాసహాయం |  
తద్ధ్యానసోపానమువాచ యస్తం  
త్రయ్యంతసూరిం సతతం స్మరామి || 47 ||

రంగాధిరాజేన కృపాకటాక్షైః  
కటాక్షితో యః కవివాదిసింహః |  
ఆస్థానమాపాఖిలసూరివర్జైః  
తమాశ్రయే దేశికసార్వభౌమం || 48 ||

జిత్వా తదా వాదినమాగమాంత -  
గురుర్వితేనే శతదూషణీం యః |  
తన్నామసంకీర్తన తత్పరాంస్తాన్  
సమాశ్రయే సర్వజనాభిపూజ్యాన్ || 49 ||

ప్రీతేన రంగపతినా బహుమానపూర్వం  
వేదాంతయుగ్మమనిశం ప్రతిపాదయానః |  
అత్రైవ సౌమ్య వస నిత్యమితీరితో యః  
తం వేదమౌళిగురుమన్వహమాశ్రయామః || 50 ||

రంగేశస్య పదాంబుజం ప్రణిపతన్ ధృత్వా తదాజ్ఞాం శుభాం  
త్రయ్యంతద్వయమేవ సర్వవిదుషాం సమ్యగ్దన్నాదరాత్ |  
కంచిత్యాలమువాస రంగనగరే యో వేంకటార్యః సుధీః  
తం వాదిద్విరదౌఘసింహమనఘం భక్త్యా ప్రపద్యేఽన్వహం || 51 ||

ప్రఖ్యాపయన్ నిగమమౌళియుగం బుధానాం  
 తద్రక్షణాయ వివిధాః కురు సత్కృతీస్త్యం ।  
 ఇత్యుక్తవాన్ యతిపతిర్గురవే తు యస్మై  
 స్వప్నే తమద్భుతగుణం శరణం ప్రపద్యే ॥ 52 ॥

రంగపతినా సభాయాం దృష్ట్వా వ్యాఖ్యానకౌశలం సూరేః ।  
 వేదశిరోదేశికతా దత్తా యస్మై తమాశ్రయే నిత్యం ॥ 53 ॥

తత్యేయస్యా సర్వతంత్రేషు దాక్ష్యం  
 దత్తం యస్మై ప్రీతయా దేశికాయ ।  
 తస్మై భక్త్యా కుర్వతే యే తు సేవాం  
 తద్దాసానాం దాస్యమభ్యర్థయేఽహం ॥ 54 ॥

సకలకుశలహేతోః సద్భిరభ్యర్థ్యమానః  
 సరసిజనిలయాయాః స్తోత్రముర్వాశ్చ దేవ్యాః ।  
 వ్యతనుత మధురార్థం వేంకటేశో గురుర్యః  
 శమదమగుణభూషం తం శరణ్యం భజేఽహం ॥ 55 ॥

గోదాస్తుతిం గుణాఢ్యాం విదుషాం ప్రీత్యై వినిర్మమే యస్తాం ।  
 వేదాంతసూరివర్యం వేంకటనాథం విభావయే నిత్యం ॥ 56 ॥

దశావతారస్తుతిమద్భుతాం యో  
 దివ్యాం గభీరాం జనరక్షణార్థం ।  
 వినిర్మమే వేంకటనాథవర్యః  
 తం సర్వవిద్యాజలధిం భజేఽహం ॥ 57 ॥

శమధన్వైర్విబుధైర్ముహూరర్థితః  
 సకలతంత్రధురంధరదేశికః ।

యతిపురందరసప్తతిమాదరాత్

అకృత యస్తమహం శరణం భజే || 58 ||

విమలగుణవిశిష్టం వీతదోషం విచిత్రం

సహృదయహృది ధార్యం తత్త్వముక్తాకలాపం |

సకలకుశలహేతుం సర్వతంత్రస్వతంత్రః

సమతనుత గురుర్యస్తం భజే సాధుసేవ్యం || 59 ||

సర్వార్థసిద్ధిహేతుం సర్వజ్ఞో యస్సమస్తజీవానాం |

సర్వార్థసిద్ధిమనఘాం చక్రే యస్తం సమాశ్రయే సతతం || 60 ||

తత్త్వాలోకనసాధనం తనుభృతాం సన్నీతిసిద్ధాంజనం

చక్రే యః కవివాదిపంచవదనః తం వేదచూడాగురుం |

యే కేచిన్మనుజా భజంతి భువనే తేషామహం ధీమతాం

వీటీచేట ఇతి ప్రహృష్టమనసా వీధీషు సంఘుష్యతాం || 61 ||

నిగమశిఖరానురోధాత్ నీతేశ్శుద్ధిర్వినిర్మితా గురుణా |

కవికథకపంచవక్త్రం కలయే కరుణా మహోదధిం తమహం || 62 ||

యో మీమాంసాం సేశ్వరాం వ్యాజహార

తస్యా రమ్యాం పాదుకాం వేంకటార్యః |

సద్భిః సేవ్యాం తత్త్వటీకాంచ చక్రే

తత్పాదాబ్జం సంతతం చింతయామి || 63 ||

అధికరణదర్పణం యో వ్యతనుత విమలం విపశ్చితాం ప్రీత్యై |

వేంకటనాథముపాసే విబుధవరం తం విచిత్రశక్తియుతం || 64 ||

సంసారసంతాప విషణ్ణజంతూన్

సమీక్ష్య సర్వాన్ కృపయా గురుర్యః |

చకార సారావలిదుగ్ధరాశిం

తత్పాదపద్మం భజతాం మనో మే || 65 ||

కుమతితమోజాలం యో హర్తుం తాత్పర్యచంద్రికాం చక్రే |

విష్ణుపదసంశ్రయం తం వేంకటచంద్రం కలానిధిం కలయే || 66 ||

హృదయంగమా బుధానాం ఈశావాస్యత్రయీశిరోవ్యాఖ్యా |

విహితా యేన భజే తం వేంకటనాథం విపశ్చితాం ప్రవరం || 67 ||

గంభీరాం యః పంచకాలవ్యవస్థా

హేతుం చక్రే పంచరాత్రస్య రక్షాం |

కుర్వాణం తం పంచకాలక్రమార్పాం

సేవే సూరిం పంచవక్తం కవీనాం || 68 ||

యామునమునినా రచితం గీతాసారం గభీరరమణీయం |

వ్యాచష్ట వేంకటార్యః విమలమతిం తం విపశ్చితం కలయే || 69 ||

కుమతిజనకుయుక్త్యా క్లప్తముర్వ్యాం కృపాలుః

శమయితుముపరోధం శంఖచక్రాంకనాదేః |

సకలజనమనోజ్ఞాం సచ్చరిత్రస్య రక్షాం

వ్యతనుత గురువర్యో యస్తమీడే కవీంద్రం || 70 ||

బాహ్యంతరంగచౌరేః బాధాం జాతాం నివర్త్య బుధవర్యః |

నిక్షేపస్య సమగ్రాం రక్షాం చక్రే నమామి తం నిత్యం || 71 ||

రక్షాం సమగ్రాం విదుషాం విధాతుం

రక్షాం రహస్యస్య వినిర్మమే యః |

తం వాదిహంసాంబుదసూరిశిష్యం

వందే గురుం వాదికవీంద్రసింహం || 72 ||

న్యాసతిలకం వితేనే రంగనరేంద్రప్రియావహం రమ్యం ।  
తస్య దశకం చ యస్తం త్రయ్యంతార్యం సమాశ్రయే సతతం ॥ 73 ॥

వివృతో వేంకటవిదుషా వింశత్యా యేన విధివిదా న్యాసః ।  
తత్పాదపద్మవిముఖా రావణచైద్యానుసారిణో మనుజాః ॥ 74 ॥

భూమ్యా మానమవోచద్ బుధజనహృద్యం బుధాధిపః సూరిః ।  
తద్వివృతిం చ వితేనే యస్తం వందే యతీంద్రపదభక్తం ॥ 75 ॥

యతిపతిఫణితీనాం భావమేవం వివృణ్వన్  
జయతు నిగమచూడాదేశికేంద్రో దయాళుః ।  
ఇతి విబుధవరైర్యః సమ్యగభ్యర్థితస్తం  
శరణమశరణోఽహం సంశ్రయే సాధువంద్యం ॥ 76 ॥

కదాచిదక్షోభ్యమునేశ్చ విద్యా -  
రణ్యస్య జాతం బహుళం వివాదం ।  
విలిఖ్య భూపో విబుధాయ యస్మై  
సంప్రేషయామాస తమాశ్రయేఽహం ॥ 77 ॥

తత్త్వమసినాఽసినా తం విద్యారణ్యం మునిస్తదాక్షోభ్యః ।  
అచ్ఛినదిత్యవదద్యః తం సేవే తత్త్వనిర్ణయే చతురం ॥ 78 ॥

కార్యా న భాషాకృతగీతిరత్ర  
తత్కల్పకార్చాశ్చ న పూజనీయాః ।  
ఇత్సుక్తపక్షం నృపతేస్సమక్షం  
యః ప్రాక్షిపత్ తం గురువర్యమీడే ॥ 79 ॥

జిత్వా తు తాన్ భూపసమక్షతః శ్రీ  
రంగేశ్వరస్యాధ్యయనోత్సవాదీన్ ।

ఆకల్పమవ్యాహతమాదిశద్యః  
తం వేదచూడాగురుమాశ్రయామి || 80 ||

ఆగత్య కృష్ణమిశ్రో విజితో విబుధేన వీతదర్శోఽభూత్ |  
యేన కవిసింహగురుణా తేన సనాథా వయం భృశం సుఖినః || 81 ||

సమాశ్రితానాం భవవాసతేయీం  
సంక్షేప్తముర్వ్యాం శ్రుతిశేఖరార్యః |  
సంకల్పసూర్యోదయమద్భుతం యః  
వినిర్మమే నిర్మమమాశ్రయే తం || 82 ||

జిత్వా కవిం డిండిమసార్వభౌమం  
కృత్వా చ కృష్ణాభ్యుదయం మనోజ్ఞం |  
స్తుతస్తదా తేన గురూత్తమో యః  
తమాశ్రయే సర్వకలాస్వతంత్రం || 83 ||

తతో వినిష్క్రమ్య గురుర్వనాద్రి -  
ముఖ్యాని తాన్యావసథాని విష్ణోః |  
నత్వా శరారిం చ నిశామ్య సేతుం  
రంగం పునర్వోఽభజదాశ్రయే తం || 84 ||

శ్రీకుంభఘోణప్రభృతీని విష్ణోః  
స్థానాని చోళేషు మనోహరాణి |  
గత్వా ప్రణమ్య శ్రుతిశేఖరార్యః  
యః ప్రాప కాంచీనగరం భజే తం || 85 ||

తత్ర చ కశ్చిద్విజితో మంత్రవిదా యేన సర్పసంజీవీ |  
తన్నామ చింతయామో యేన జనానాం ద్రవంతి భవసర్పాః || 86 ||

విష్ణురథదండకం యో వేంకటనాథో వినిర్మమే రమ్యం ।  
వేదాంతదేశికం తం విమలగుణాధ్యం విభావయే హృదయే ॥ 87 ॥

నిష్కమ్య దేశికేంద్రో రంగం ద్రష్టుం సముత్సుకో భూయః ।  
మధ్యే తు వైశ్యశరణే న్యవసద్యస్తం నిరంతరం కలయే ॥ 88 ॥

తదా నిశాయాం చణకాన్మదీయాన్  
భుంక్తే వళర్క్షస్తురగస్త్యదీయః ।  
త్రైవర్ణికేనైవమితీరితో యః  
తమాశ్రయే సాధునుతం శరణ్యం ॥ 89 ॥

సమర్పితం తేన పయో విశుద్ధం  
నివేద్య దేవాయ హయాననాయ ।  
తతః స్వయం స్వీకృతవాన్ గురుర్యః  
తదంఘ్రియపాయా వయమేవ ధన్యాః ॥ 90 ॥

గత్వా రంగపురీం యో నత్వా రంగేశమాగమాంతార్యః ।  
స్వస్య గృహే న్యవసత్ తం సతతం సేవే శఠారిపదసక్తం ॥ 91 ॥

సద్భిః సాదరమర్థితః శమధనైః శ్రీమాన్ దయావారిధిః  
తత్త్వానాం చుళకం రహస్యచుళకం చక్రే సతాం గుప్తయే ।  
తత్త్వానాం పదవీం రహస్యపదవీమప్యద్భుతాం యో విభుః  
తం వందే కవివాది కుంజరఘటా కంఠీరవం దేశికం ॥ 92 ॥

తత్త్వనవనీతయుక్తం నవనీతముషో రసావహం రమ్యం ।  
యేన గురుణా రహస్యత్రయ నవనీతం కృతం భజే తమహం ॥ 93 ॥

చకార తత్త్వత్రయమాత్మకాం యః  
రమ్యాం రహస్యత్రయమాత్మకాం చ ।

స ఏవ మాతా చ పితా చ బంధుః

మిత్రం గురుర్మే సకలం చ సూరిః || 94 ||

రత్నావలిం వితేనే తత్త్వానాం యస్తమోపహం తస్యాః |

వ్యాఖ్యాంచ వేంకటార్యః తస్య కృపామేవ సంస్తువే సతతం || 95 ||

రమ్యాం రమావల్లభనిత్యహృద్యాం

రహస్యరత్నావలిమప్యపూర్వాం |

వ్యాఖ్యానరూపం హృదయం చ తస్యాః

చకార యస్తం కలయే కృపాలుం || 96 ||

త్రియుగకుహనాపోత్రీ దేవో దయామృతవారిధిః

శమితజనతాశోకం శ్లోకద్వయం యదుదాహరత్ |

అకృత భువి తద్వ్యాఖ్యారూపం రహస్యశిఖామణిం

శమదమనిధిర్వస్తం సేవే కవీంద్రశిఖామణిం || 97 ||

అంజలివైభవమవదత్ విబుధముదే యో విపశ్చితాం ప్రవరః |

త్రయ్యంతసూరివర్యః తస్మై కలయేఽహమంజలిం సతతం || 98 ||

రమ్యం ప్రధానశతకం నిర్మమవిబుధైర్నిరంతరం సేవ్యం |

యః ప్రాహ వేంకటార్యః తమహం సేవే ప్రధానగురువర్యం || 99 ||

భయావర్తే భీమే భ్రమముపగతానాం ప్రతిపదం

జనానాం రక్షార్థం జగతి గతిమన్యామవిదుషాం |

ప్రకృష్టాం యశ్చక్రే పరమపదసోపానపదవీం

ప్రపద్యే తం వాదిద్విరదప్యతనాసింహమనఘం || 100 ||

అభయప్రదానసారం వ్యతనుత వేదాంతదేశికో యస్తం |

అభయప్రదం నతానామహముపసేవే భయప్రదం కుదృశాం || 101 ||

ఆరభ్యాద్యం శ్రీధరం దేశికానాం  
 చక్రే రమ్యాం సంప్రదాయస్య శుద్ధిం ।  
 సత్త్వస్థానాం శ్రేయసే దేశికో యః  
 త్రయ్యంతార్యం సంస్తువే వేంకటేశం ॥ 102 ॥

ఉపకారపరంపరాం హరేర్యః  
 ప్రథయామాస సతాం సమాశ్రితానాం ।  
 అపకారపరేఽపి సర్వజంతౌ  
 ఉపకారాన్ కలయంతమాశ్రయే తం ॥ 103 ॥

సకలజనరక్షణార్థం సరసం యః సారసంగ్రహం వ్యతనోత్ ।  
 ప్రవరం చ దేశికానాం కలయే పరవాదిపంచవక్త్రం తం ॥ 104 ॥

అభిగమనముఖైః యః పూజయన్ దేశికేంద్రః  
 శ్రీతవివశముదారం శ్రీపతిం రంగపుర్యాం ।  
 స్వపదనతజనానాం స్వప్రబంధాన్ వివృణ్వన్  
 న్యవసదఖిలవాదిధ్వాంతభానుం భజే తం ॥ 105 ॥

బ్రహ్మతంత్రచతురాయ యోగినే  
 సర్వతంత్రచతురో గురూత్తమః ।  
 వేదమౌళియుగళం హ్యుపాదిశత్  
 వాదిసింహమనఘం తమాశ్రయే ॥ 106 ॥

కాంచ్యాం తతః కంచన కోశమత్తం  
 మతం యతీశస్య చ దూషయంతం ।  
 యో బ్రహ్మతంత్రే చతురోఽజయత్ తం  
 తాదృక్షశిష్యం గురుమానతోఽస్మి ॥ 107 ॥

త్రింశద్వారం శ్రావితం యేన భాష్యం  
 స్వస్మిన్ సమ్యక్ భక్తిభాజాం జనానాం ।  
 ప్రజ్ఞాసింధుం పంకజాక్షార్యపౌత్రం  
 తం వేదాంతాచార్యమీదే సదాఽహం ॥ 108 ॥

శిరసా హరిదాసానాం పదరక్షాం యో దధార గురువర్యః ।  
 దురితనివర్తనదక్షా తత్పదరక్షా తు మమ శిరోరక్షా ॥ 109 ॥

యో దేశికః కదాచిత్ స్వప్న వరదస్య నియమనాత్ పుత్రం ।  
 లేభే రమ్యగుణాఢ్యం సేవేఽనంతార్యసూరితనయం తం ॥ 110 ॥

రోహిణ్యాభ్యే శ్రావణే మాసి చర్క్షే  
 జాతస్యార్యస్తస్య పుత్రస్య రంగే ।  
 చక్రే సమ్యగ్ జాతకర్మాదికం యః  
 తం సేవేఽహం వేదచూడార్యసూరిం ॥ 111 ॥

శ్రాద్ధే పితృర్యస్య గురోః కదాచిత్  
 ప్రీతిప్రకర్షేణ తురంగవక్త్రః ।  
 అభుంక్త శుద్ధాని హవీంషి సాక్షాత్  
 తమాశ్రయేఽత్యద్భుతభక్తియుక్తం ॥ 112 ॥

యేనోపనీతో గురుణా కుమారః  
 యస్మాదవాపాఖిలవేదజాతం ।  
 తస్మై నరా యే రచయంతి భక్తిం  
 తేషాం పదాబ్జే ప్రవణం మనో మే ॥ 113 ॥

అవాప్య యస్మాత్ వరదార్యనామా  
 సూరిః సమస్తాన్యపి శాసనాని ।

యతీంద్రసిద్ధాంతజయధ్వజోఽభూత్  
తం వేంకటార్యం ససుతం భజేఽహం || 114 ||

కాంచీప్రదేశాదుపజగ్మివాంసం  
వివిత్సయా వీక్ష్వ వటుం కృపాతః |  
విత్తం రమోపాస్తివరోపలబ్ధం  
తస్మై దదౌ యస్తమహం ప్రపద్యే || 115 ||

ధనాని శిష్యైస్సహ తండులేన  
దత్తాని దేవ్యా సహ దేశికేంద్రః |  
దృష్ట్వా స్వగేహాత్ బహిరక్షిపద్యః  
సమాశ్రయే తం సమలోష్ఠరుక్మం || 116 ||

సంప్రార్థితః సంసది సూరివర్యైః  
పాదావనిం రంగపతేర్నిశాయాం |  
పద్వైః సహస్రైః గురురస్తువీద్యః  
తం భావయేఽహం కవిసార్వభౌమం || 117 ||

రంగాధిపేన సమ్యక్ శ్రుత్వా పాదావనిస్తుతిం ప్రీత్యా |  
కవితార్కికసింహత్వం దత్తం యస్మై గురూత్తమం సేవే || 118 ||

గ్రంథైశ్చతుస్సప్తతిభిః సహస్రైః  
చతుః సహస్రార్థ విశేషయుక్తైః |  
యః షట్సహస్రస్య చకార వృత్తిం  
తం దేశికం నౌమి శతం సహస్రం || 119 ||

మునివాహనస్య సుకవేః సూక్తేర్వ్యాఖ్యాం సుధామయాం సుభగాం |  
యో దేశికో వితేనే యోగవిదం తం విభావయే హృదయే || 120 ||

మధురకవిదివ్యసూక్తేః వ్యాఖ్యారూపం య ఏష గురువర్యః |  
మధురకవిహృదయమూచే తమహం వందేయ మధురకవివర్యం || 121 ||

సారం గురుర్యశ్శరకోపసూక్తేః  
తాత్పర్యరత్నావలిమద్భుతార్థాం |  
వినిర్మమే నిర్మమనిత్యధార్యాం  
విభావయే తం హృది వేంకటేశం || 122 ||

సంగృహ్య దేశికేంద్రో హరిపదపూజాక్రమం వితేనే యః |  
తత్పదపద్మముపాసే విబుధజనానాం శుభం శిరః కుసుమం || 123 ||

చక్రే ప్రబంధసారం ద్రామిడనిగమాంతతత్త్వదర్శి యః |  
ఆహారనియమగాఢాం ఆగమచూడార్యమాశ్రయే సతతం || 124 ||

మూలమనుసంగ్రహం యః చరమశ్లోకార్థసంగ్రహం సూరిః |  
ద్వయసంగ్రహం చ రమ్యం గాఢారూపం చకార తం సేవే || 125 ||

గీతాసంగ్రహగాఢా రచితా విదుషాం రసావహా యేన |  
యజ్ఞోపవీతపద్యం రమణీయగుణం తమాశ్రయే నిత్యం || 126 ||

దశరథన్యపసూనోః హృద్యమత్యద్భుతం యః  
కవికథకమృగేంద్రః సర్వతంత్రస్వతంత్రః |  
అతనుత రమణీయం హంససందేశరత్నం  
శరణమిహ భజే తం శాంతివాత్సల్యసింధుం || 127 ||

సుగుణా సుభాషితానాం మాలా రచితా మహాత్మనాం ప్రీత్యై |  
నిర్మమసుహృదా విదుషా నిగమాంతగురుం భజామి తం నిత్యం || 128 ||

తత్త్వార్థసందేశయుతం వితేనే  
రహస్యసందేశమతీవ రమ్యం |

వ్యాఖ్యాం చ యో మాధవసూనురక్షా -  
హేతోస్తమార్యం శరణం భజేఽహం || 129 ||

కృత్వాపరాధం కృతినేఽపి యస్మై  
దుర్వర్ణతాం ప్రాప స లక్ష్మణార్యః |  
పీత్వా శుభం యస్య పదాంబు పశ్చాత్  
సువర్ణతాం ప్రాప తమాశ్రయేఽహం || 130 ||

భాష్యప్రకాశికాం తాం సంకటకాలే సుదర్శనః సూరిః |  
ప్రాదాద్యస్మై కృతినే సేవే తం వేదచూడికాసూరిం || 131 ||

తాంతు గృహీత్వా రాత్ర్యాం తత్తనయాభ్యాం సమం కథంచిద్యః |  
తస్మాత్ గురుః ప్రతస్థే తమహం సేవే సమస్తజనమిత్రం || 132 ||

సత్యమంగలమవాప్య దేశికో  
దేవరాజపదసన్నిధౌ నతః |  
యోఽవసద్ బుధజనాధిపస్సుతైః  
తం భజే కవిమృగేంద్రమన్వహం || 133 ||

కృత్వోపనీతౌ విధివత్ కుమారౌ  
సర్వాణి శాస్త్రాణ్యపి దేశికేంద్రః |  
ఉపాదిశద్యః కృపయా తయోస్తం  
విభావయే వేంకటదేశికేంద్రం || 134 ||

శ్రీభాష్యటీకా సుభగా తదానీం  
సంరక్షితా యేన గురూత్తమేన |  
ప్రవర్తితా సన్నతశిష్యవర్గే  
పదాంబుజం తస్య శుభం ప్రపద్యే || 135 ||

గత్వా తతో యాదవభూధరేంద్రం  
 స్నాత్వా చ కల్యాణసరోవరే యః |  
 దధార రమ్యాన్ గురురూర్ధ్వపుండ్రాన్  
 దయానిధిం తం శరణం భజేఽహం || 136 ||

పూర్వం యతీంద్రం ప్రణిపత్య పశ్చాత్  
 నారాయణం చాపి రమాసమేతం |  
 తత్సేవయా హృష్టమనాః గురుర్యః  
 తత్పాదపద్మం ప్రణతోఽస్మి నిత్యం || 137 ||

తత్రైవ తస్మై యతిరాజవీక్షా -  
 పాత్రాయ పుత్రాయ చ హర్షయుక్తః |  
 దివ్యప్రబంధార్థముపాదిశద్యః  
 తం వేదచూడాగురువర్యమీదే || 138 ||

ఆశాస్య దేశస్య తదా సమృద్ధిం  
 ఆమ్నాయచూడాగురుసార్వభౌమః |  
 పూర్వోషితం స్థానమవాప యస్తం  
 పూతం బుధానాం ప్రవరం భజేఽహం || 139 ||

అభీతిహేతోః స్తుతిమద్భుతార్థాం  
 రమ్యాం గభీరామతనోత్ గురుర్యః |  
 తద్భక్తిపూతా మనుజాః పృథివ్యాం  
 మహానుభావా మమ వంశనాథాః || 140 ||

జిత్వా తురుష్కాన్ భువి గోష్పణేంద్రః  
 రంగాధిపం స్థాపితవాన్ స్వదేశే |  
 ఇత్యేవమాకర్ణ్య గురుః కవీంద్రః  
 హృష్టోఽభవద్యస్తమహం ప్రపద్యే || 141 ||

తతః స్వదేవ్యా తనయేన సాకం  
 శిష్యైరనేకైః సహ దేశికో యః |  
 ఉపాగమద్రంగపురీముదారాం  
 తం వాదిసింహం ప్రణమామి నిత్యం || 142 ||

ప్రణమ్య రంగాధిపమాత్మగేహం  
 సంప్రాప్య వేదాంతయుగం సమగ్రం |  
 ప్రవర్తయన్ భక్తిమతాం బుధానాం  
 ప్రీతో బభౌ యస్తమహం భజామి || 143 ||

కీలకాబ్ధే ధనుర్మాసే పంచమ్యాం శుక్లపక్షే |  
 తత్తారే శిల్పిరాజం తమజయద్దేశికోత్తమః || 144 ||

పీఠే స్వకృతకే శ్లిష్టుం విగ్రహం తం తితక్షతి |  
 శిల్పిరాజే సమభవత్ కపోలే రుధిరం గురోః || 145 ||

తం శిల్పిరాజం కవిసార్వభౌమో  
 జిత్వా తదా విగ్రహ ఆవిరాసీత్ |  
 శిల్పార్థసారాఖ్యమపూర్వశాస్త్రం  
 చక్రే గురుర్యస్తమహం ప్రపద్యే || 146 ||

యః ప్రీత్యా రంగనాథస్య జ్ఞానముద్రాం చ పుస్తకం |  
 అవాప చిహ్నభూతం తం వందే వేదాంతదేశికం || 147 ||

శుద్ధాం గభీరాం సుమనో నిషేవ్యాం  
 రమ్యాం రహస్యత్రయసారగంగాం |  
 ఉత్పాదయామాస కృపానిధిర్యః  
 తం వేంకటేశం సతతం భజేఽహం || 148 ||

సంప్రీణనార్థం శరణాగతానాం  
 వినిర్మితం వేంకటదేశికేన |  
 భవాంధకారక్షపణప్రవీణం  
 సేవే రహస్యత్రయసారదీపం || 149 ||

తద్విషయే జాతానాం కవికరిసింహాః సమస్తశంకానాం |  
 వ్యతనుత యః పరిహారం వేదాంతార్యం భజామి తం నిత్యం || 150 ||

యః సారభూతవేదీ సారజ్ఞానాం ముదే గురుప్రవరః |  
 సమతనుత సారసారం సారజ్ఞనిధిం తమాశ్రయే సతతం || 151 ||

శ్రీవేంకటార్యేణ కృతాః ప్రబంధాః  
 సంఖ్యాతుముర్వ్యాం విబుధైః న శక్యాః |  
 తత్రైకమేకం పరిశీలయంతో  
 ధన్యా నరాస్తే ధరణీం పునంతి || 152 ||

శ్రీరంగే శరదశ్శతం ప్రణిపతన్ రంగేశపాదాంబుజం  
 స్వస్మిన్ భక్తిమతాం సతాం ప్రకటయన్ స్వోక్తిః సుధాస్యందినీః |  
 గర్వం చ క్షపయన్ ముహుః కవిఘటాకంఠీరవో వాదినాం  
 శ్రీమాన్ యస్తనయేన సాకమవసత్ తం వేంకటేశం భజే || 153 ||

శుభనయనకపోలం శుభ్రయజ్ఞోపవీతం  
 కమలసదృశపాణిం కాంతబాహంతరాళం |  
 ఉచితపదనివిష్టాన్ ఊర్ధ్వపుండ్రాన్ దధానం  
 శ్రుతిశిఖరగురుం తం సూరివంద్యం భజేఽహం || 154 ||

వేదాంతదేశిక విభో వినయోపపన్న  
 ఘంటావతార కరుణాకర శాంతిసింధో |

శ్రీవేంకటేశ గురువర్య కవీశసింహ

త్యేవం పఠంస్తరతి సంస్మృతివారిరాశిం || 155 ||

దేశికో నిగమాంతార్యాత్ తద్భక్తాత్ సాత్వికో జనః |

తత్సూక్తేశ్చ ప్రబంధోఽన్యో నాస్తి నాస్తి మహీతలే || 156 ||

అపరిచితసంప్రదాయైః అవిదితయతిరాజసూక్తితత్త్వార్థైః |

అశమితకుదృష్టిగర్భైః అలమలమన్యైరనాగమాంతజ్ఞైః || 157 ||

స్మరతి నిగమచూడాదేశికేంద్రం మనో మే

వదతి మమ నికామం తస్య నామాని జిహ్వా |

నమతి మమ శరీరం తత్పదాబ్జే మనోజ్ఞే

తదిహ పరిణతం మే తాదృశం భాగధేయం || 158 ||

జయతి నిగమచూడా దేశికేంద్రో దయాళుః

జయతి సుమతిసేవ్యా శోభనా తస్య సూక్తిః |

జయతి శుభగుణం తం శీలయన్ సూరిసంఘః

జయతి వసుమతీయం తస్య సంచారధన్యా || 159 ||

విశ్వాతిశాయనే విశ్వామిత్రగోత్రాంబుధీందవే |

విష్ణుఘంటావతారాయ వేంకటేశాయ మంగళం || 160 ||

కల్యాణగుణభూషాయ కామితార్థప్రదాయినే |

కమనీయ శరీరాయ కవిసింహాయ మంగళం || 161 ||

వేదచూడా పరిష్కార సూక్తిమాలాం వితన్వతే |

వేదచూడార్యవర్యాయ విబుధేంద్రాయ మంగళం || 162 ||

స్వజిహ్వగ్ర సమాసీన తురంగానన హేషితైః |

సునిరస్త విపక్షాయ శ్రుత్యంతార్యాయ మంగళం || 163 ||

మంగళాకృతయే విశ్వమాన్యాయ నిధయే సతాం ।  
మత్స్వామినే త్రయీమౌళిదేశికాయాస్తు మంగళం ॥ 164 ॥

ఇతీరితాం రసావహం విశుద్ధచేతసాం సతాం ।  
త్రయీకిరీటదేశికేంద్రవైభవప్రకాశికాం ॥ 165 ॥

సమస్తకల్మషాపహం సకృత్ పఠంతి యే నరాః ।  
తరంతి తే భవాంబుధిం క్షమాదయాశమాన్వితాః ॥ 166 ॥

సంపూర్ణా నిగమాంతార్యవైభవస్య ప్రకాశికా ।  
శ్రీనివాసమహాసూరిరచితా బుధసమ్మతా ॥ 167 ॥

॥ ఇతి శ్రీ వేదాంతదేశికవైభవప్రకాశికా స్తోత్రం సమాప్తం ॥